

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, péntek, 1903. február 28.

49. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell'Ospedale. (Új Wurzer ház). I. em.

TELEFON 229. SZÁM.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . . 12 kor. Egy hónapra . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Verbuválnak.

Tudni-illik a Casino Patriotticoba. Verbuválnak uri tagokat.

— Csapj föl öcsém, adj kezet, állj be tagnak a Casino Patriotticoba! Koszt, kvártély lesz az osztályrészed, csak fogj oda benn szép sorjában mindenkivel kezet. A zanellát se kivéve. Oszl' a kőzfogások után nem szabad tüntetőleg a mosdótálhoz futnod. Egy baráti ölelés, a „viszontlátás” öröme, óh, az csak fűszerezi a régi barátság fölfrissítését. Egy testvéri puszinak pedig, oda se neki! Több is veszett Mohácsnál! Csak csapj föl öcsém, állj kötélnék: fogd be az orrodát és lépd át a Casino Patriottico küszöbét.

Odabenn nagy ünnepekkel fogadnak titeket és még azt is megbocsájtják, hogy amikor legutoljára kiléptetek, nem a köpőládába köptetek. Ott az ilyen bagatell fel se szokták venni. Akár másodszer is megtehetitek ezt a viccet, olyan jó fiúk azok odabent. Elsőgoroznak szépen egymás közt s ha az egyik nagyon, de nagyon meg tálalta a másikat sérteni, így szól a megsértett a sértőhöz:

— Remélem, megbocsájtasz, hogy okot adtam neked arra, hogy engemet lehordj!

Ha pedig nincs pardon, akkor egyszerűen „keményebb” eszközökhöz nyúlunk. Előkerül a zsebből öt ropogós százas s a „lovagias eljárások megváltása” címén bizonyos számú font miligyertya vétetik a templom számára. Ezzel vége az ügynek. De ha történetesen pénzetlen emberen esnék meg a sértés, akinek bizony nincs fölösleges, de még nem fölösleges ötszáz koronája se, vajjon az hogyan bonyolítja le érvágás nélkül az ő becsületbeli ügyeit: az még megfejtésre szorul s tán a Casino Patriottico egy ötszáz koronás pályadíjat tűzhetne ki a rejtvény megoldására. De siessen ám vele, különben a Borsszem Jankóhoz (tetszik ösmerni ezt a urat Bellen ur?) fordulunk a végből. Folytassuk azonban verbuválás kérését.

Mi az a verbung? Hogy valahogy né lássék az, mintha tudálékosság erányából tettük volna fel e kérdést, egyszerűen kijelentjük, hogy a verbung az verbung. Amikor kötélnék fognak katonát. Ugyanis, amikor szükség van katonára és nincs. Egy kupa bor, parolázás: kész a verbung. A banda civica, azaz hová gondolkodok: a cigány meg huzza a buzditó nóákat.

Csak hogy arra még nem volt eset sehol a világon, hogy kész katonát verbuváltak volna. De azért van Fiumének ugynevezett „speciális” helyzete, hogy itt ilyen is tegyenek. Még pedig nem is közvitézeket, az árgyilusát, hanem egyenest aransujtásos tiszt urakat. Ugy esett a dolog, hogy azt a főnnebb vázolt Casino Patriotticot, a faképnél hagyta egy esztendeje

egy sereg ur, élén aranyaszomántos tiszt urakkal. A Casinót persze, majd elnyelte a föld szegyenletében, de sajnos, a föld még többet eltűr magán, mint a Casino Patriottico s így azon kezdte ez a fejét törni, hogy mint lehessen visszaadásgetni a belőle kimaradt urakat? Bizony, kemény dió volt ez a kérdés, de úgy vélték, nincsen az a kemény dió, amit meg ne törhetne a protekció. Így a protekció lön megmozgatva, hogy tegyer csudát. És tett is. Miniszteri ukáz ma már (szép, kegyes, puha; de ellent mondást nem tűrő ukáz), hogy a *fiu-me-i kormányzóság tisztviselőkarának be kell lépnie a Casino Patriotticoba*. Most, 29-én és az állam pénzén fogják fizetni a tagdíjakat.

Ezek után a tisztviselőkarhoz a következő megjegyzésünk van: Helyükben *mindenki* csak úgy cselekednék, mint ő. A parancs: parancs. Uri izlésük integritása nem csorbul azért, mert *mint hivatalnokok vonulnak vissza a Casinóba*. Mint önértetes urak léptek ki onnan, de mint hivatalnokok lépnek vissza. S e mellett belőlük, *ami önértet és ami ur*, tovább is *kinn* fog maradni. Ezt érzi, tudja mindenki. Az ő szereplésük itt egy *urias forma*, amely azonban mentes minden *lényegtől*. S fölösleges, hogy pirulva tegyék meg ezt a kis Canossát, mert az nekik nem Canossa. A tisztviselőkart, természetesen fraukba öltözve a Terzatorra is felmászik, ha a kormányzónak úgy tetszik. S ha ez neveléses: nem ők a nevelésesek. Azért irántuk, hogy a Casino Patriotticoba visszalépnek, semmi kifogásunk. Az aranyaszomántos katonák rezisztenciájának megtörésére még nem találtatt meg megfelelő protekció. Ha találtatik, ők is csak vissza fognak menni a Casinóba. De ők is rendeltől, s lesz eszük: *kivül* hagyni az uri passzióikat s csak *szolgálatot* teljesítenek ott bent akár a zöld, akár a fehér asztal mellett, akár a kalamárisnál, akár pedig a pezsgős poharak összekoccantásánál.

És tessék elhinni, gróf Nákó Sándor titokban ennek a felfogásnak ad igazat. És mi ezuttal csak azért áruljuk ezt el, hogy most már egész biztossággal higyjék, hogy a kormányzó komolyan tréfál.

— **Létminimum a végrehajtási törvényben.** A képviselőház elé terjesztett végrehajtási novella tudvalevően a közhivatalnokok végrehajtás alá nem vonható létminimumát az eddigi 1600 koronáról 2000 koronára emelte fel. A Magántisztviselők Országos Szövetsége ezt a védelmet a magántisztviselőkre is ki akarja terjeszteni s minden eszközt megmozgatott e cél érdekében. A kormány azonban csak részben tett eleget a szövetség kérésének, amennyiben a 2000 koronás létminimumot csupán a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok részére volt hajlandó megadni. A Magántisztviselők Országos Szövetsége ezt a megkü-

lönböztetést a nyilvános számadásra nem kötelezett vállalatok hivatalnokaira sérelemesnek tartotta és újból közbenjárt a kormánynál, hogy ez az igazságtalan és méltánytalan megkülönböztetés kiküszöböltesse a végrehajtási novellából. Jó forrásból azt halljuk, hogy a tisztviselőknél ez újabb akciója sikerrel járt, mert a létminimumra vonatkozólag az összes magánhivatalnokok egyenlő elbánásban fognak részesülni.

A határ védelme.

— *Feledésbe menő törvény.* —

A belügyminiszter ismét szaporította a határrendőrséget. Valahol Tótországban — talán Rózsahegyen, ahonnan minden krumplikapáló elpályázott az újvilágba, határrendőrséget szervez a határszél védelmére. Rózsahegy természetesen nem határszél, mert ez a bizonyos pont Zsolnához van közelebb, ahol már rógóta működik jó eredménnyel a határrendőrség. Rózsahegynek tehát semmi szüksége a díszes ruházatu határrendőrökre. De mert nincs rájuk szüksége, talán éppen ezért kapja. Fiumében valóban nélkülözhetetlen ez az intézmény, tehát nem lértetik életbe a törvény rendelkezését, amely elsősorban Fiumera való tekintettel készült.

Az a bizonyos kormány, amely a határrendőrségi törvényt megalkotta rég a báberjain nyugszik, a végrehajtót tehát már nem vonhatjuk felelősségre. Ennek a kormánynak pénz kellett a nemzeti ellenállás idejében s a mindenre kapható autonómvezérek azt a haditervet szeltek ki, hogy szívesen liferálnak pénzt a nemzetellenes kormánynak, ha nem lépteti életbe a határrendőrséget.

S megindult a komédia.

A fiumei rappresentanza bombasztikus frázisok kíséretében csatlakozott a nemzeti ellenálláshoz, miközben megalkudott Kristóffyékkel a határrendőrség életbe nem léptetése dolgában s ezután nagyban szállította a pénzt és a katonát.

Ez a kétszínű s gyalázatos tény talán nyilvánosságra sem jut, ha a „Fiumei Hírlap” le nem leplezi. A város illetőleg a kerítő szerepét magára vállaló deputató nem is tagadta a dolgot, sőt az erre vonatkozó titok leplezője ellen beadott pörét visszavonta, nehogy ország világ megtudja, hogy Fiumében hogyan csinálódott a nemzeti ellenállás?

Kristóffyék bukása után Fiume minden polgára remélte, hogy most már kétségtelenül meg lesz a határrendőrség. De csalatkoztak sok mindenben. A nemzeti kormány tett aztán egy lépést, de különös módon meghátrált. Arról volt szó, hogy az állami határrendőrséget Fiumében városi intézménnyé tegyék. Még ez sem kellett Fiume rappresentanzájának, amely csak abban az esetben volt hajlandó annak végrehajtásához „hozzájárulni”, ha abba hivatalos nyelvként az olasz nyelvet iktatják be.

Erre a különös állásfoglalásra megjött a válasz. Félhivatalosan jelentették, hogy most már a belügyminiszter nem bocsátkozik többé tárgyalásokba Fiumével, hanem a törvény rendelkezése alapján életbelépteti a határrendőrséget.

S mi történt?

A határrendőrség életbeléptetéséből semmi sem lett. Azóta Szombathelyen létesült határrendőrség, most meg Rózsahegyen, de azt a törvényt, amely Fiumében parancsolja a határrendőrség felállítását, nem akarja a mai kormány sem respektálni.

A kivándorlás aktáiból.

Az emberliferálás célja. — Az American Colonisation Co. kerítő munkája.

A kivándorlási ügynökségek tüzelmeiről írott cikkeink mélyen bevilágítottak abba felhomályba, melynek titkos leple alatt, a törvény a belügy minisztérium és határrendőrség minden érvényben lévő óvintézkedése dacára, az emberkerítők tömegesen viszik innen a munkabíró embereket.

Egyszerű a számításuk. Az elégedetlen, de némi tökével rendelkező európai elemeket ragyogó ígéretekkel csalogatják a benépesítendő, kiellen, nehezen művelhető telepre, a mely a prospektusokban úgy szerepel, mintha tejjel mézzel folyó Kánaán volna. Ha már egyszer az elcsábítottak könn vannak Amerikában sirhatják könnyelműségüket, — visszatérés csak úgy nincs, mint az orosz deportáltaknak Szibériából. Így aztán lelketlen kivándorlási ügynökök egész hada élőködik az áldozatokból. Kétszeresen pedig azért érint bennünket ez a lelketlenség, mert belálatunk annyira alatta állanak normális állapotainknak, hogy a kerítőknek aránylag jelentékeny tennivalójuk akad. A telepítők sarkalják legjobban a kivándorlási ügynököket a magyar anyag minél előbbi liferálására.

Ilyen telepítő társaság a Chicagóban székelő American Colonization Company. Hogy mily érdeke lehet ennek a társaságnak az emberliferálás, azt legjobban jellemzi az, hogy Berlinben egy európai főirodát tart, szervezett ügynökségei azonban minden nagyobb városban vannak, ahol a hatóság megengedi. Ahol pedig nem engedi meg, bejegyzett cégér nélkül is végzi munkáját a garázda had.

Magyarországba százezer számra érkeznek az American Colonization Company csábító levelei. Egy ilyen levélből idézzük az alábbiakat. A levél homlozatán olvassuk a következő jó kövér betűkkel nyomtatott feliratot:

Egy millió arce jó szántóföld és erdőterület Északnyugat-visconsinban.

Le van írva ezután kicsi da paradicsom az Északnyugati Visconsin.

A területnek talaja nagyon egyenletes és leginkább Dél-magyarországgal összehasonlítható.

A magyarok egy kisded csoportja már becsapatta magát a népvándorlás új irányítótól, de hát ezt is felhasználja a társaság, hogy annál több balekot fogjon. Az új honfoglalást sürgősen figyelmébe ajánlja az ostoba falusi népnek:

Ha uraságod ezen jó alkalmat kihasználni és ezen biztosan hamar felvirágzó gyarmatban letelepülni akar, ne tessed sokáig gondolkodni, hanem tessed minél hamarabb hozzád ellátogatni és magának egy szép darab földet kiválasztani. Uraságod kétségtelenül saját tapasztalatából tudja, hogy mennyire nő egy vidék értéke, amelyen magyarok letelepültek.

Olyan jól azonban senkisé tudja, mennyit ér a magyar rabszolga munkája, mint az American Colonisation Company berlini ügynöksége. Azt a csodaföldet például csak úgy elpotyázzák. A vételárból még a menetidjat is visszatérítik. Pedig provizótiót kap az ügynök s provizótiót fizetnek a kivándorlási vállalatoknak is. A jó üzlet még arra is felbátorította az amerikai telepítők diszes társaságát, hogy egyik előkelő magyar vállalatunkat sem restelltek felszólítani arra, hogy ügynökösködjenek nekik s álljon élére az emberkereskedelem nem haszon nélkül való mozgalmának. A vállalat szóra sem érdemesítette ezeket a tolatkodó kullancsokat, egy-egy levélök azonban betekintést enged az ő konyhájukba. Megtudjuk például, hogy:

„Az amerikai kormány kifejezetten óhajtja, hogy a nagyvárosokból való bevándorlás, mezőgazdasági kerítések, főleg nyugatra terelődjenek.”

Hogy mily nagyra becsüli a berlini ügynökség vezetője, Bassler Tivadar ur, a magyar anyagot, kitűnik az alábbi sorokból:

„Kegyeskedjék tudatni, hogyan és milyen eszközökkel folytatta telen az agitációt és szívesen szolgálunk a továbbiakban is támogatással.”

Egy másik levél tanúsága szerint több csomag magyar nyelvű prospektust is küldött Blasser ur Budapestre. Mert bár ő csak földet ígér, nem maradhat megötte a kivándorlási ügynökök kipróbált hiéna-seregének.

Igy pusztítják az ország életét kívülről, belülről, amíg a belügyminisztérium meg nem találja a módját: szétcsapni az emberkereskedők táborán úgy, hogy be ne tehessék ide többé a lábukat.

UJDONSAGOK.

Február 26. A Jellacsics ezred tisztikarának jelmezbálja a Deák-szálló nagytermében.

Február 29. Nagy bál a Casino Patriotticoban.

Március 1. Nagy gyermekbál a Comunale-színházban. Kezdeté delután 3 órakor.

Március 3. Utolsó alarcosbál a Comunale-színházban.

— **Személyi hírek.** Rosner Ervin báró volt fiumei kormányzó és Daniel Ernő volt kereskedelemügyi miniszter Fiuméba érkeztek s a *Thalia* osztrák Lloyd gőzösön tengeri kirándulásra indulnak.

— **A király Lussinpiccolóban.** Dalmát lapok közlik azt a kétségtelenül megerősítésre szoruló hírt, hogy Ferenc József király március végén öt heti időre Lussinpiccolóba utazik s ebből az alkalomból találkozni fog Vilmos császárral, aki egy német hajóosztály élén érkezik királyunk látogatására az Adriára. Az osztrákmagyar hajóraj elébe megy a vendégeknél s az Adria vizein nagy ünnepek lesznek.

— **Előléptetés.** A hivatalos lap mai számának közlése szerint Dalmartello Artur dr. és Stiglich János törvényszéki íjgyökeket a tizedik fizetési osztályba sorozták.

— **A Fiumei tőzsde.** Az alábbi sorokat vettük és adjuk közre:

A fiumei tőzsde tegnap este akarta rendezni évi közgyűlését megtartani, de mint minden kereskedelmi dologban úgy ez alkalommal is teljes részvétlenség uralkodott. Megjelent összesen négy tag, s így természetesen el kellett halasztani a közgyűlést, pedig ha valahol, úgy Fiumében igazán el kelne egy kis összetartás a kereskedők között. De nálunk nem történik más, mint szidják az illetékes tényezőket, ütök a nagydobot, hogy mi minden nem kellene, de amikor arra kerül a sor, hogy vállvetve megbeszéljenek valamit, akkor mindenki távollétével tündököl. A sült galambot várja mindenki s ezenközben kereskedőink legválsabb érdekeikről is megfeledkeznek. Mikor a tőzsde újjászervezéséről szó volt, ujongott a fiumei kereskedelmi világ s ma már ott tartunk, hogy ez a javunkra hivatott intézmény nem tarthatja meg a közgyűlést, mert a fiumei kereskedők indolenciája nem ismer határt. Minden jót a kormánytól várnak. Jó maguk ugyancsak keveset tesznek a maguk érdekében.

— **Rappresentanza.** A városi képviselőtestület pénteken delután Vio Ferenc dr. polgármester elnöklésével ülést tart. A napirend a következő: A jegyzőkönyv hitelesítése. Bejelentések, közlések, interpellációk. Az ad hoc bizottság javaslata a rendőrség újjászervezése dolgában. Egy nyolctagú bizottság kiküldése a közmunkajavaslat tanulmányozására. Capudi Celso rappresentanzai tagságáról való lemondása. Az umagoi városi hatóság emlékirata az umago fiumei vonal létesítése ügyében. A zárt ülésen több adminisztratív ügyet intéznek el.

— **Boldongombák.** A helyben megjelenő „Novi List” tantáziája különösen ilyenkor, választások idején csapong szédítő módon. Supilóké ma egy édes titkot árulnak el a választóknak. Rauchék pénzt hoznak tarsolyukban. Egymillió nyolcszáz ezer koronát. S hogy az elosztás igazságos is legyen, a „Novi List” Oguinnak 100.000, Belovárnak 60.000, N. Goricának 60.000 koronát juttat belőle. Boldog válnszótok, legalább meg tudhatjátok, hogy voksoatoknak mennyi az értéke!

— **Jubiláló asztaltársaság.** Szép ünnepély lesz e hó 29-én, szombaton este a Bona Via szálló nagytermében. Ez alkalommal tartja meg a fiumei magyar thea társaság megalakulásának 10 éves jubileumát Péter József díszelnök, Jettmár János elnök és Ludwig Gyula korelnök részvétele mellett. Az időközben Fiuméből elkerült tagjai ennek az igazán magyar jellegű társaságnak már bejelentették jövetelüket. Minthogy a társaság célja a baráti szeretet ápolása, a kedély művelése és a magyar jelleg érvényesülése e hármastól már előre is biztosítja ez est sikerét, amely bankettel lesz egybekötve.

— **A Forgalmi bank mérlege.** A Forgalmi bank r. t. március 6-án tartja évi közgyűlését. Az intézet számadásai a következők: **Mérlegszámla:** Vagyon: Pénztárszámla k. 84.504.39. Értékpapírszámla k. 1.697.802.67. Áruszámla k. 97.279.47. Váltószámla k. 875.658.67. Külföldi váltószámla k. 73.796.83. Adósok szám-

lája k. 13.531.059.76. Berendezési és felszerelési számla k. 33.268.43. Átmeneti számla k. 111.345.38. Összesen k. 16.504.715.60.

Teher: Részvénytőke számla k. 2.000.000. Tartaléktőke számla k. 340.000. Hitelezők számlája k. 12.552.696.37. Elfogadvány számla k. 1.305.000. Berendezés és felszerelés leírásai számla k. 28.268.43. Nyereség és veszteség számla k. 278.750.80. Összesen k. 16.504.715.60.

Nyereség és veszteség számla: Tartozik: Tiszti illetmény-számla K 102,192.12; általános költség számla K 109,562.99; behajthatatlan követelések leírása K 35,645.36; leírásai tartalék berendezési és felszerelési számla K 3630.35; adó-számla K 22,519.73; nyereség áthozat 1906-ról K 21,078.61; nyereség 1907-ben K 257,672.19; összesen K 552,301.35. Követel: nyereség elővitel számla K 21,078.61; áruszámla K 120,127.79; kamatszámra K 276,558.55; bizományi és jutalékszámra K 134,536.40; összesen K 552,301.35.

Nyereség elosztás: 10% osztalék = 200 ezer korona, tartalékalapra 40,000 korona, igazgatósági tantiéme 15,767.22 korona, nyereség elővitel a folyó évre 22,983.50 korona.

— **Hangverseny Abbáziában.** Az Abbázia Weiner Heimban a minap hangverseny és utána bál volt, amelyeken Abbázia előkelőségei vettek részt. Radinova Serafin orosz operabéna, Iffert tanár tanítványa, Santeo Miksa svájci baritonista, Ress tanár tanítványa énekeit tetszéssel fogadták, Steinhauser Lujza fizikai táncái mulattatta a nézőket, Szilasi Emilia és Neubauer Krisztina művészi zongorajátéka is nagy tetszést aratott.

— **Posta hadihajóink számára.** Bécsből jelentik, hogy a „Franz Josef I.” és a „Leopard” nevű hadihajóra leveleket ezentúl a Bécs 76. számú postahivataltól minden hétfőn, szerdán és pénteken delután 3 óra 5 perckor és a trieszti I. számú postahivatalból minden vasárnap, keden és csütörtökön este fél 9-kor fogják via Moskva, Szibéria, Sanghai továbbítani. A továbbítás tartama 19—23 (illetve 20—24 rap). A többi levélpostai küldemények (újságok, nyomtatványok, stb), amelyek az említett hadihajókra Sanghaiba vannak címezve, a bécsi 76. számú postahivataltól március 7, 11, 14, 21, 25 és 28. napjain reggel 7 óra 25 perckor, a trieszti I. számú postahivatalból ugyanezen napokon reggel 3 óra 25 perckor fognak továbbítani. Az utóbb említett küldemények megérkezése Sanghaiba április 6, 11, 16, 20, 25. és 30 napjain.

— **Megemlékezés Carducciról.** A fiumei társadalomtudományi kör pénteken este fél 8 órakor Carducci emlékére ünnepeket rendez, amelyen Pilepich Péter Carducci több kiváló alkotását fogja előadni.

— **Szerencsétlenségek az abbaziai villamoson.** A Mattuglie—abbázia—lovranei villamosvasut vonalon nap-nap után történnek kisebb nagyobb balesetek. Az elmúlt héten kedden egy villamoskocsi kikiszlott és több utas megsebesült. Azóta csütörtökön és vasárnapon történtek komolyabb balesetek. Vasárnap delután két kocsi hevesen összeütközött. Mind a két kocsi megsérült. Az utasoknak nem történt semmi bajuk.

— **Elítelt anarkista.** Trieszti tudósítónk írja: A lisszaboni királygyilkosságot követő este a portugál konzulátus előtt rendezett anarkista tüntetés egyik részesét *tíz hónapi szigorított fogházra ültették.*

— **Sorozás.** A városi tanács közli, hogy az 1908. évi sorozásokat a városi kaszárnyában fogják megtartani. Március 16-án reggel 8 órakor az 1887-ben született állításkötelesek kerülnek sor alá. 17-én a második és harmadik korosztályba tartozók, míg 18-án az idegen állításkötelesek tartoznak sorozásra megjelenni.

— **Képvásár a De la Villeban.** A De la Ville-szállóban rendezett képkiallítást most már nagyobb számú közönség látogatta. A képvásár, amelyen Schwarz műkereskedő minden áron ad tul képein, jó alkalmat nyújt a közönségnek, hogy olcsón jusson értékes művész alkotások birtokába. A kiállításon tegnap több kép kelt el. Gaál János fiumei kávékereskedő például Allot egy ismert munkáját vette meg. A képkiallításra sokan Abbáziából is átrándulnak Fiuméba. Schwarz Károly még egy-két napig tartja nyitva a kiállítást s innen külföldre megy.

— **Kortas járat.** A Magyar-horvát hajóstársaság tekintette a holnapki bukarji választásokra reggel nyolc órakor a „Sokol” gőzessel végez külön szolgálatot.

— **Kihalászott holttest.** Annak idején jelentették, hogy január 7-én Zurkovo közelében szélvihar feldöntötte az „Antonio C.” nevű vitorlást, amelyben Combatovich János 74 éves ember, fia és Marcsics János ötödik osztályú gimnazista ült. Egy ideig küzdöttek a hullámokkal, de végre is elhagyta a fiatal gimnazistát és az öreg hajóst az erejük s a tengerbe veszték. Csak a fiatal Combatovich menekült meg, aki a vitorla rudjába kapaszkodva fölöttötte el az éjszaka kát. Reggel azután a Magyar-horvát hajóstársaság egy gőzöse vette föl az alélt embert. Az elveszettek holtteste nem került meg. Csak tegnap 52 nappal a szerencsétlenség után halászták ki a chioggai halászok a szerencsétlenül járt diák holttestét. A holttest a hálóba került s a halászok azt hitték, hogy jó fogáshoz jutottak. Csak mikor a halót fölhúzták, vették észre, hogy ember holtteste van benne. A halászok bárkájukra vették Marcsich János holttestét és Fiuméba hozták. A holttestet a hatósági vizsgálat után a temető halottaskamrájába szállították.

— **Szerencsétlenség a Danubius gyárban.** A Danubius hajógyárban tegnap kisebb robbanás következtében Macarovich Antal 21 éves mechanikus súlyosan megsebesült. A munkások részeseitették az első segítségben. A szerencsétlenül járt fiatal munkást a mentők a kórházba szállították.

— **Zenés istentiszteletek.** A helybeli izraelita templomban több hét óta zenés istentiszteletet tartanak minden pénteken este. Cimdori Róbert zongoratanár játszik a kitűnő pécsi gyártmányú orgonán. Liebermann karnagy nagy szorgalommal tanítja a kórt, amely fiúmei urihölgyekből alakult. Isteni tisztetlet minden pénteken este tartanak.

TAVIRAT. ☛ TELEFON.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, febr. 27. A képviselőház mai ülésén Justh Gyula elnököl.

Az ülésen kevés képviselő van jelen.

Ülés előtt Justh Gyula visszavonul tanácskozni Kossuth Ferenc és Andrássy Gyula miniszterekkel.

Az ülés megnyitása után áttérnek a napirendre.

Nagy György az első szónok. A javaslat ellen beszél és határozati javaslatot nyújt be, amely szerint a házszabályrevízió törvényjavaslat vétessék le a napirendről s helyette tűzzék ki tárgyalásra a választói reformról szóló törvényjavaslatot.

Utána Apponyi Albert gróf beszél és tiltakozik azon vád ellen, mintha a házszabályrevíziót a létszámemelés miatt csinálnák. A házszabályrevízió — ugymond — a jövő parlamentje számára készül. Ragaszkodik a javaslat tárgyalásához. Azzal áll vagy bukik.

Ezzel az ülés véget ért.

Andrássy fenyeget.

BUDAPEST, febr. 27. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter ma szenzációs kijelentést tett a Ház folyosóján. Kijelentette, hogyha a függetlenségi párt egy része, a Holló-csoport küzdeni akar a házszabályrevízió ellen s újabb követelésekkel áll elő, levonja a konzekvenciákat s lemond. A javaslat mostani formájához ragaszkodik s nem hajlandó egy jöttát sem engedni.

A horvátországi választások.

ZÁGRÁB, febr. 27. A választások ma kezdődtek. Több helyen összeütközések és zavargások voltak. Itt az a vélemény uralkodik, hogy a horvát koalíció meggyöngyülve kerül ki a választásból.

Rakodczay esküje.

BÉCS, febr. 27. Rakodczay Sándor volt horvát bán ma tette le a titkos tanácsosi esküt a király előtt.

Tartománygyűlési reformok.

TRIESZT, febr. 27. Az olasz és szláv képviselők tegnapi gyűlésén, amelyen Hohenlohe Konrad herceg helytartó elnököl, teljes megegyezés jött létre a tartománygyűlési választási reformokat illetően, amelyeket az isztriai diétához fognak benyújtani.

A Polonyi-Heltai per.

BUDAPEST, febr. 27. A büntető törvényszék fellebviteli tanácsa tudvalevően alaki és anyagi semmiségi okokból megsemmisítette Benke Ferenc büntető járásbírónak a Polonyi-Heltai ügyben hozott ítéletét. Heltai Ferenc védője Lengyel Zoltán a per újra tárgyalására más bíró kiküldetését kérte. A járásbírósg vezetője a bírókúldés iránt előterjesztett kérelmet felterjesztette Zsitvay Leó elnökhöz, aki mielőtt határozott volna, az ügyészség vezetőjének véleményét is meghallgatta. Az ügyészség azt az indítványt tette, hogy az ügy tárgyalását Farkas Gyula dr. járásbíróra bizzák. Ezek szerint most már bizonyosra vehető, hogy az elnök Benke bíró helyett Farkas Gyula dr. járásbíró bizza meg az ügy tárgyalásával.

A pápa a modernisták ellen.

MÜNCHEN, febr. 27. Felhívat. Josan jelentik, hogy az egyetem paptanára, Schnitzer, akit modernista tanáért a pápa megrendszabályozott, nem tér vissza többé az egyetemre, a melyen előadásait ideiglenesen megszüntette. Schnitzler mielőtt szabadságra ment volna, benyújtotta lemondását a közoktatásügyi miniszternek.

Külföldi flottaszaporítás.

BERLIN, febr. 27. Az az indítvány, hogy az angol és német kormány tárgyaljanak a flottategyezkedés korlátozásáról, csak két radikális londoni laptól ered. Meghívót a német kormány az angol kormánytól nem kapott. Itteni mervadó helyen arról, hogy ilyen tárgyalás lehetséges volna, nagyon szkeptikusan nyilatkoznak.

Összeesküvések Oroszországban.

SZENTPÉTERVÁR, febr. 27. Itt újabb, igen messze ágazó összeesküvést fedeztek föl. A tömeges letartóztatások során, amelyek most napirenden vannak, elfogtak a minap a terroristák ugynevezett északi harci szervezetének három tagját, akik beismerték, hogy összeesküvést szöttek. A komplotban közel száz ember vett részt, köztük nyolc nagy állású tisztviselő. Az összeesküvés mintegy ötven tagja a finnországi határvárosokban tartózkodik, ahol csak a forradalmárok központi bizottságának a feladására vártak, hogy a merénylet végrehajtására Pétervárra menjenek. Az összeesküvésvel kapcsolatban a pétervár-carskoje-széli vonalon letartóztatnak egy fiatal nőt, akinél egy tört és nagymennyiségű dinamitot találtak. A nő Sztolipin miniszterelnököt várta, aki jelenlést ment tenni Carskoje-Szélióba a cárhoz. A „Petersburgszkija Vjedomosztii” értesítése szerint a nőt Nordmann Rozának hívják és Miuszkból való.

SZENTPÉTERVÁR, febr. 27. Tolmascov tábornokot, Odessza új főkormányzóját is halálra ítélte a forradalmárok végrehajtó bizottsága. Tolmascov egy nap ott találta az asztalán a terroristák halálos ítéletét s egy figyelmeztetést, hogy ha a halálos ítélet elől meg akar szabadulni, hagyja el Odesszát.

Felelős szerkesztő: Korcsmáros Nándor.

Szerkesztő és lapigazgató: Murai Jenő.

Dr. MARSIK ANDOR

ügyvédi irodáját

☛ megnyitotta ☛

a Corsia Deák 30 sz. ház I. em.

Felvétetik

helybeni gyárban kisasszony vagy gyakornok helyi nyelvismerettel és szép kézírással. Bővebbet e lap kiadóhivatalánál.

Házvezetőnői állást keres

15 évi bizonyítvánnyal rendelkező gazdasszony, a ki több úri háznál volt már alkalmazva és kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik. Cim a kiadóhivatalban.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. ☛ ☛ Kezdetre 9 órakor.

Az EUROPA kávéházban

minden csütörtök, szombat és vasárnap este

Horváth Sándor

czigányzenekara hangversenyez.

A

„Pannonia“

kávéházban

☛ ma és minden este ☛

MANCSU PALI

jeles verseezi cigány zenekara

hangversenyez.

Rauschel Ferenc

első fiúmei kézmű- és divatáruháza a Corsón levő nagyarányú árutermeit szives figyelmébe ajánlja ugy a helybeli közönségnek mint a Fiumében és környékén időző idegeneknek.

☛ A báli szezonra ☛

Uri fodrász üzletében teljesen új férfi és női parókák kaphatók vételre és kölcsönzésre is.

A külön női fodrász teremben minden hajmunka és frizura divatlap szerint is, olcsón és gyorsan végeztetik.

Egy hajmosás 2 kor.

Tisztelettel

Dedakin László

uri és női fodrász

ADRIA PALOTA.

Tévedés az,

ha bárki, akár reklám céljából akár más szándékkal azt állítja, hogy jobb magyar ételeket, vagy jobb magyar borokkal szolgál, mint az egyedüli, jó hírnevű

☛ MAGYAR VENDÉGLŐ ☛

magyar otthon

„Riva Szapary”, az Adria palota mellett. Az előkelő magyarság találkozó helye. Butorozott szobák tengeri kilátással kaphatók.

Vas- és érczárú-üzlet Simper János

Fiume, Via Governo 20.

Telefon 402.

Kályhák, sparherdek,
kályhavédők, széntartók
stb. nagy raktára.

Különlegességek
konyhaedényekben.

A fiumei közönség és az
idegenek figyelmébe!

A legelső rendű uri és női

divat-különlegességek

Fiumében kizárólag

Alpron Attilio

czégnél a Corsón kaphatók.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak
részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ūrményi-ter 6. — Telefon szám 22.
Jégyvár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör.
A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládában érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládában

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova hához is lörténik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ūrményi-ter 6.

Magyar mészáros!

Vásárcsarnok 24-26 sz.!

Bátorkodom a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a fiumei központi vásárcsarnokban (első csarnok 24-26 sz.)

magyar mészárszéket nyitottam.

Marha- borju- és sertéshúst és mindenféle hús-
neműt kifogástalan minőségben és mindenkor
friss állapotban árusítok.

A mélyen tisztelt háziasszonyok és a vendéglősi kar szives pártfogását kéri

tisztelettel
REICH VILMOS.

Pontos kiszolgálás!

Jutányos árak!

Vendéglősöknek árkedvezmény!

Házhoz szállítás kívánatra!

Ha szereti az egészségét,
használjon kizárólag
aluminium konyhaedényeket
tisztá aluminiumfemből, a melyekkel fűtő-
anyagban 40%-ot takarít meg.
EGYEDÜLI FŐRAKTÁROS
LEONESSA VINCENZO
Via Andrássy 17. — FIUME — Via Andrássy 17.

Prodam és Társa Fiume

◀ Mernőki iroda és iparvállalatok berendezése ▶

Via Adamich 1. sz. Via Adamich 1. sz.

Villamos világítási, villámhárító, telefon és villányos-csengő berendezések.

Villamos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.

Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban.

Különlegesség: „Wolfram“ villanykörték 70% árammegtakarítással.

Első és legjobb hírnevű óráüzlet

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte-féle
angol különlegességi
gyártmányok.

Cineamatograf „EDISON“

Moz. előnykép-terem
VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legtekéletesebb vetítési szerkezettel.

Villányosan szellőztetett s kényel-
mes üléssekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/25-től kezdve.

Állandó bérletjegyek is válthatók a pénztárnál.

FABBRO GIUSEPPE

Via Governo — FIUME — (Corso)

Késes és köszörüs

dus raktárral a legjobb minőségű
késárukban és mindennemű vágószerszámban.

Nikkelezés és villányerőre berendezett műhely.

Rákóci vendéglő

Az új kivándorlási palotával szemben,

Valódi magyar konyha.

Ebéd és vacsora 20 forint.

Kényelmes hely társas kuglizók részére. Gyönyörű kerthelyiség.

Tisztelettel

GULYÁS LÁSZLÓ, vendéglős.

CRNKOVIC

szálloda, penzió és kávéház,
CIRKVENICA.

A fürdő közontján, közvetlen a tengerpart mentén, a mólótól 2 pezcnyire.

Kitűnő magyar és német konyha.

Kitüntette a német orvos kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajborok valamint Müncheni és- Pilseni sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan alkalmas hely.

Olcsó árak.

Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: CRNKOVIC JÓZSEF.

Bonbonniere Mőve

Előkelő Mulató

Abbazia Bristol - szálló

Estenként nemzetközi varieté-
előadások kizárólag elsőrendű
művészi erők felléptetével.

Kitűnő szellőztetés.

Villa Dražica

Abbazia.

Szép fekvés, kilátással a tengerre.

Kényelmesen berendezett szobák

= MÉRSÉKELT ÁRAKON. =

Pensió Vier Jahreszeiten

ABBAZIA.

Előkelő és kellemes otthon, pazar kényelemmel bere idezve, nagy árnyas kerttel. Fürdők a házban.

Kitűnő konyha.

Mérsékelt árak.

Telefon

Csak egy papírt szívunk, ez pedig

ABADIE

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART“ LAPKIADÓ VÁLLALAT.

HIMMEL FERDINAND

FIUME

elsőrangú divatszabászata márczius elsejétől

Via Fiumara 2. szám. II. em.
alatt van.

Használt és új
zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ūrményi-ter 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDAB. N FIUME.